

Kokaugu stādījumi PEFC shēmās

Vad.pētn. Dr. Mudrite Daugaviete, LVMI “Silava”

PEFC Mežu apsaimniekošanas sertifikācijas standarts Latvijai (Apstiprināts 18.08.2015.)

1999. gadā 30 jūnijā Parīzē tika nodibināta **PEFC** (*Meža sertifikācijas sistēmu novērtēšanas programma*) ko izveidojušas Eiropas meža īpašnieku organizācijas. Šī Padome ir jumta organizācija daudzām nacionālām PEFC Mežu sertifikācijas Padomēm, kuras izstrādā vietējiem apstākļiem atbilstošus mežsaimniecības ilgtspējīgas attīstības kritērijus un indikatorus.

Pirmais standarts Latvijā tika izstrādāts 2000. gadā, bet vēlākajos gados, sakarā ar nacionālās meža likumdošanas maiņu, šo standartu pārstrādāja un pieņema 2010. gadā. Šobrīd ir spēkā 2015. gadā izstrādātais standarts (www.pefc.lv)

Būtisks jaunums:

Šis Standarts ir piemērojams visā Latvijas teritorijā, visiem mežu tipi, visiem mežu īpašumiem/ plantāciju mežiem un kokaugu stādījumiem, neatkarīgi no īpašumu formas un lieluma.

1. Kritērijs. Meža resursu pārvaldīšana un atbilstošu pasākumu veikšana to ieguldījuma palielināšanai globālajā oglekļa apritē

Vērtēšanas indikatori

1.2.1. Meža un zemes apsaimniekošana

Kokaugu stādījumiem – stādu sertifikāts, kādas ķīmikālijas tiek lietotas stādījuma kopšanai un aizsardzībai

1.2.2. Koksnes krāja

Biznesa plāns: kāda krāja vai koksnes biomasa tiek paredzēta, kā tas tiek nodrošināts

1.2.3. Oglekļa aprite

Ko dos šis kokaugu stādījums oglekļa emisijas sakarā. Latvija PEFC padomes mājas lapā www.pefc.lv ir atrodamā tabula, kurā ievieojot koku sugu, vecumu, krāju, tiek izrēķināts C un CO₂ piesaiste

2. Kritērijs. Meža ekosistēmas veselības un vitalitātes uzturēšana

Vērtēšanas indikatori

2.2.1. Biotisko risku apdraudējums

Slimību un kaitēkļu savairošanās iespējamība, ķimikāliju lietošana

2.2.2. Abiotisko risku apdraudējums

Vietas izvēles atbilstība, koku sugas piemērotība dotajiem augšanas apstākļiem, salnu bojājumi, palu iespējamība, prognozes

2.2.3. Augu aizsardzības līdzekļu un/vai mēslošanas līdzekļu izmantošana

Vai pielietotie augu aizsardzības līdzekļi ir reģistrēti Latvijas Augu aizsardzības dienesta sarakstos

3. Kritērijs: Meža produktīvo funkciju (koksnes un nekoksnes) uzturēšana un veicināšana

Vērtēšanas indikatori

3.2.1. Koksnes produkti

3.2.2. Nekoksnes produkti

4. Kritērijs: Meža ekosistēmas bioloģiskās daudzveidības uzturēšana, aizsardzība un atbilstoša veicināšana

Vērtēšanas indikatori

4.2.1. Ekoloģiski nozīmīgas meža teritorijas

4.2.2. Bioloģiskā daudzveidība saimnieciskajos mežos.

(jāuzrāda vai ir introducēta skoku sugas

4.2.3. Oglekļa aprite

5. Kritērijs: Aizsardzības funkciju uzturēšana un atbilstoša veicināšana mežu apsaimniekošanā (īpaši attiecībā uz augsni un ūdeni)

Vērtēšanas indikatori

5.2.1. Augsnes erozija un bojājumi

5.2.2. Ūdeņu aizsardzība mežos

6. Kritērijs: Citu sociāli ekonomisku funkciju un nosacījumu uzturēšana

Vērtēšanas indikatori

6.2.1. Meža ekonomiskās funkcijas

6.2.2. Meža rekreācijas funkcijas

6.2.3. Meža sociālās funkcijas

6.2.4. Meža kultūrvēsturiskās funkcijas

Vietējās koku sugas (šī standarta izpratnē)

1. Parastā priede *Pinus sylvestris* L.
2. Parastā egle *Picea abies* (L.) Karst.
3. Kārpainais bērzs *Betula pendula* Roth.
4. Pūkainais bērzs *Betula pubescens* Ehrh.
5. Parastā apse *Populus tremula* L.
6. Melnalksnis *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.
7. Parastais osis *Fraxinus excelsior* L.
8. Parastais ozols *Quercus robur* L.
9. Parastā liepa *Tilia cordata* Mill.
10. Parastā kļava *Acer platanoides* L.
11. Parastā goba *Ulmus glabra* Huds.
12. Parastā vīksna *Ulmus laevis* Pall.
13. Baltalksnis *Alnus incana* (L.) Moench.
14. Parastais skābardis *Carpinus betulus* L.
15. Eiropas dižskābardis *Fagus sylvatica* L.
16. Saldais ķirsis *Prunus avium* (L.) L.
17. Vītolu sugas *Salix* spp.
18. Parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia* L.
19. Lapegļu sugas un to hibrīdi *Larix* spp.
20. Citas apšu un papeļu sugas un to hibrīdi *Populus* spp.
21. Sarkanais ozols *Quercus rubra* L.
22. Alkšņu hibrīdi *Alnus* spp.

Mežsaimniecības uzņēmumiem/īpašumiem

1. Uzņēmuma/īpašuma reģistrācijas apliecības kopija
2. Uzņēmuma struktūrshēma
3. Uzņēmuma atrašanās vietas un ceļu shēma Pievienota veidlapa
4. Līgumi (starp uzņēmumiem, darbiniekiem u.c.)
6. Darbinieku saraksts
7. Grupas dalībnieku saraksts (grupas, reģiona sertifikācijas gadījumā).
8. Īpašumu apliecinošu dokumentu vai nomas līgumu kopijas

Mežsaimniecības uzņēmumiem

---

9. Meža īpašumu/ apsaimniekojamo platību projektu kopijas. Aktualizētos inventarizācijas datus uz 01.02.2016.
10. Iekšējo auditu veikšanas plāni, Informācija par iekšējiem auditiem
11. Darbinieku kvalifikācijas celšanas plāni
12. Darbinieku apmācības plāni par PEFC sertifikācijas sistēmu, izmaiņām sistēmā
13. Reglamentējošo normatīvo aktu saraksts un to pieejamība

Galvenās problēmas;

- 1. Ja kokaugu stādījumi ir izvietoti starp lauksaimniecības kultūrām, tie jāuzmēra kā atsevišķi nogabali.**
- 2. Ja lauksaimniecības kultūras tiek mēslotas, kā tas ietekmēs šos kokaugu stādījumus**
- 3. Ja lauksaimniecības kultūras tiek miglotas pret kaitēkļiem un slimībām- ietekme uz kokaugu stādījumu,**
- 4. Ražas novākšanas un trensportešanas tehnikas ietekme, u.c.**

Paldies par uzmanību!